

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219200741
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2219200741.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E., zastúpená splnomocnencom: hbr advokáti, s. r. o., so sídlom Kalinčiakova 33, Bratislava, IČO: 47 239 310, proti žalovaným: 1/ F. G. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XB, E., 2/ C. A. H., nar. XX.XX.XXXX a 3/ F. H., nar. XX.XX.XXXX, žalovaní 2/ a 3/ trvale bytom I. XXX/X, J., obaja prechodne bytom K. XX, žalovaní 2/ a 3/ spoločne zastúpení splnomocnencom: ŽOLDOŠ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Žriedlová 3, Košice, IČO: 53 540 964, o určenie vlastníckeho práva a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 16. júna 2021 č.k. 17C/5/2019-766, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Dunajská Streda, v k. ú. H., v obci H., zapísanej na LV č. XXX ako: - pozemok, parcela registra „C“, parc. č. 240/79 o výmere 364 m², druh pozemku: ostatná plocha, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je manipulačná a skladová plocha, objekt a stavba slúžiaca lesnému hospodárstvu, umiestnenie pozemku: pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce, v spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa spoluvlastnícky podiel vo výške 1 a žalovaný 1/ spoluvlastnícky podiel vo výške 1; - pozemok, parcela registra „C“, parc. č. 240/390 o výmere 198 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je rozostavaná stavba, umiestnenie pozemku: pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce, v spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa spoluvlastnícky podiel vo výške 1 a žalovaný 1/ spoluvlastnícky podiel vo výške 1; - stavba rozostavaného rodinného domu postaveného na pozemku, parcela registra „C“, parc. č. 240/390, v spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa spoluvlastnícky podiel vo výške 1 a žalovaný 1/ spoluvlastnícky podiel vo výške 1, a tiež určenia, že pohľadávka žalovanej 2/ a žalovaného 3/ vo výške 150.000 eur z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 16.01.2009 uzavretej medzi žalovaným 1/, žalovanou 2/ a žalovaným 3/, neexistuje. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100%, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 137 písm. c) CSP, keď dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Uviedol, že základnou podmienkou dôvodnosti, teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm.

c) CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (okrem prípadu, ak tento vyplýva z osobitného právneho predpisu, čo nie je predmetný prípad). Rozumie sa tým právny záujem žalobcu, ktorý musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či určovacia žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva, zatiaľ čo identifikácia rozhodného hmotnoprávneho vzťahu, o ktorého (preventívne) určenie z dôvodu potreby ochrany žalobcu (dopadu na jeho majetkovú sféru) ide, vystihuje v spore otázku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. O splnení podmienky naliehavého právneho záujmu je možné však uvažovať iba v prípade, ak bude výrok súdneho rozhodnutia spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu, čo logicky predpokladá, že bude záväzný pre všetky jeho subjekty (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 1/2010). Iba v zriedkavých prípadoch pritom obstojí určovacia žaloba, ak možno žalovať na plnenie. Vecná legitímácia účastníka (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotno-právny vzťah účastníka k prejednávanej veci. Vecnú legitímáciu v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Pre posúdenie dôvodnosti a naliehavosti právneho záujmu na podanej žalobe, je preto rozhodujúce skutkové zistenie, či vôbec je žalobca nositeľom hmotného práva, o ktoré v konaní ide. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacej žaloby. Naliehavý právny záujem súd preto skúma v každom štádiu konania, a to z úradnej povinnosti. Bez doloženej existencie takéhoto záujmu musí súd žalobu zamietnuť (ako neprípustnú), pričom ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; preto súd po zaujatí záveru, že určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení procesne prípustným nástrojom na ochranu práva, zamietne takúto žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (k tomu viď napr. rozsudok KS TT sp. zn. 9Co/234/2019 z 15.12.2020). V spore bolo zo strany žalobkyne viackrát zdôrazňované, že predmetným konaním chce doceliť vydanie (kladného) rozhodnutia súdu o určení vlastníctva žalovaného 1/ k spoluvlastníckemu podielu 1 k celku na predmetnej nehnuteľnosti v k.ú. H., ktorým rozsudkom, spôsobilým na zápis do katastra nehnuteľnosti, sa tak má uvedené vlastníctvo žalovanému 1/ navrátiť, čím by sa zároveň navrátil aj stav, keď sú podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti opäť žalobkyňa a žalovaný 1/ (formulácia petitu), teda stav pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ dňa 28.11.2017. Následne žalobkyňa podľa jej vlastného vyjadrenia bude môcť pokračovať v konaní sp. zn. 9C/61/2017 o žalobe o vrátenie daru, a to na základe listu o vrátení daru z 13.10.2017, ako aj na základe samotnej žaloby podanej na súd 20.10.2017. V nadväznosti na uvedené súd uvádza, že na účely zistenia rozhodujúcich skutočností v súvislosti so súbežným uplatňovaním práva žalobkyne na vrátenie daru (resp. odvolania darovania) boli pre súd významné v tomto konaní tie skutočnosti, ktoré jednak vyplývajú z predmetného spisu, ako aj z pripojeného spisu sp. zn. 9C/61/2017, a teda že na č.l. 26 spisu založený list žalobkyne o vrátení daru z 13.10.2017 (bez bližšieho skúmania jeho obsahu a náležitostí z pohľadu § 630 Občianskeho zákonníka) mal byť podľa predloženého podacieho hárku z č.l. 45-46 spisu podaný dňa 13.10.2017 na poštové doručovanie adresátovi: JUDr. Róbert Papp, Turecká 6, 903 01 Senec, pričom žalobkyňa ani v predmetnom spise a ani v pripojenom spise sp. zn. 9C/61/2017 ničím nepreukazuje (ba ani jednoznačne netvrdí), že by táto zásielka bola jej adresátovi skutočne doručená, resp. pokiaľ nebola doručená tak s akým výsledkom sa zásielka vrátila žalobkyňi ako jej odosielateľovi. V danej súvislosti žalobkyňa len v teoretickej rovine rozoberá, prečo je možné považovať uvedené doručovanie listu za náležite vykonané doručenie do dispozičnej sféry žalovaného 1/ v danom čase na v podacom hárku uvádzanej adrese v Senci. Žalovaní uvedené tvrdenia žalobkyne však zásadne odmietajú. Súd z uvedených dokladov, ako ani z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 9C/61/2017, v ktorej veci bola žalovanému 1/ fyzicky doručená žaloba o vrátenie daru vrátane jej príloh (medzi ktorými bol i list žalobkyne z 13.10.2017) až 31.01.2019, nevedel jednoznačne, a to bez bližšieho preskúmania a posúdenia príslušných priamo s meritom veci súvisiacich rozhodujúcich otázok (uvádzaných stranami sporu tak ako sú uvedené vyššie, napr. či sa list z 13.10.2017 za konkrétnych okolností prípadu skutočne mohol dostať do dispozičnej sféry žalovaného 1/) určiť časové poradie, v akom (by) tu mohli po sebe nasledovať dátum účinného doručenia predmetného odvolania darovania listom z 13.10.2017 (bez ohľadu na to, či bude toto odvolanie v merite veci posúdené

ako kvalifikované odvolanie alebo nie), ktoré by riadnym dôjdením do dispozičnej sféry žalovaného 1/ spôsobilo žalobkyňou želaný dôsledok (taktiež bez ohľadu na budúce posúdenie tejto otázky v merite veci) a dátum uskutočnenia prevodu spoluvlastníckeho podielu už aj s vecno-právnymi následkami - 28.11.2017 (t.j. či bolo, resp. mohlo byť skôr vykonané účinné doručenie odvolania darovania alebo prevod daru na žalovanú 2/). Posúdením obidvoch variantov časového poradia uvedených skutočností však súd dospel k rovnakému záveru o tom, že v ani jednom z dvoch prípadov tu nie je daný naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení, keďže predmetná žaloba nie je v daných súvislostiach vhodným a procesne prípustným nástrojom na ochranu jej dotknutého práva. S poukazom na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/234/2019 z 15. 12. 2020 (ako aj na komentáre nakladateľstiev WK a C-H-BECK k príslušným zákonným ustanoveniam) vo vzťahu k obidvom variantom však súd uvádza, že k zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 Občianskeho zákonníka dochádza už na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému (R 88/1998), t. j. obligačné účinky odvolania darovania nastávajú doručením kvalifikovaného prejavu vôle darcu obdarovanému a zmluvný vzťah založený darovaním zaniká. Ak bola darovaná vec, prejavom vôle darcu o odvolaní daru riadne došlým obdarovanému sa pritom popri zrušení darovacej zmluvy obnovuje aj pôvodné vlastnícke právo k veci ex nunc a obdarovaný, ktorý sa stal neoprávneným držiteľom, je povinný vec darcovi vydať (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ by teda mal v danom prípade najprv zaniknúť vzťah z darovania a tým aj právny dôvod nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu žalovaným 1/, pričom z vecno-právneho aspektu veci by vyplývala potreba ďalšieho súdneho konania, tak by sa darca musel ďalej domáhať na súde žalobou o určenie (len) svojho vlastníckeho práva k daru, pretože až určovací výrok súdu o vlastníckom práve vo vzťahu k spornému spoluvlastníckemu podielu by bol podkladom pre ďalší (opätovný) zápis vlastníckeho práva k daru do katastra nehnuteľností, ktorý by sa tak vykonal záznamom podľa § 34 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností. V prípade uplatnenia takéhoto nároku by súd riešil jednak ako predbežnú otázku to, či boli splnené podmienky pre vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka a prípadne aj ďalší vývoj vzťahov k daru prvotne z hľadiska účinkov odvolania darovania na tretie osoby, ktoré by do predmetných vzťahov medzitým vstúpili (v danom prípade predovšetkým žalovaná 2/) a následne, ak by bolo možné, aj z iných hľadísk, ktoré strany v tomto konaní podrobne rozoberali. Pokiaľ však obdarovaný scudzil darovanú vec pred doručením výzvy na vrátenie daru, nemožno platnosť takéhoto scudzovacieho úkonu z hľadiska oprávnení obdarovaného spochybňovať, pretože v dobe prevodu mu patrilo vlastnícke právo a tým i právo s vecou nakladať (§ 123 Občianskeho zákonníka). Obdarovaný tak z dôvodu, ktorý neodporujú zákonu, nemôže splniť svoju povinnosť fyzicky vydať darcovi predmet daru a túto povinnosť nemá ani nový vlastník veci. To však nemení nič na tom, že pokiaľ by boli podmienky § 630 Občianskeho zákonníka splnené, okamihom doručenia výzvy k vráteniu daru by povinnosť obdarovaného vrátiť dar vznikla. Právo darcu na vrátenie daru založené zákonom nemožno urobiť závislým na tom, ako obdarovaný s predmetom daru naloží, a nie je možné vylúčiť iba preto, že obdarovaný už darovanú vec nemá v držbe. Obdarovaný by tak získal bezplatne určitú majetkovú hodnotu, ktorú po splnení zákonných podmienok - musí vrátiť. Ak by tak nemohol urobiť in natura, bol by povinný poskytnúť darcovi ekvivalent v podobe peňažného plnenia podľa zásad o bezdôvodnom obohatení /k tomu pozri obdobne rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Odo 563/2004/. Na základe uvedeného teda o predmetnej žalobe o určenie vlastníckeho práva žalovaného 1/ k spoluvlastníckemu podielu 1 k celku na predmetnej nehnuteľnosti (resp. o určenie že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi tejto nehnuteľnosti) a o určenie neexistencie pohľadávky zo zmluvy o pôžičke v súvislosti s následným prevodom spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ na žalovanú 2/ je nutné skonštatovať, že táto žaloba nie je spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva žalobkyne, a to z vyššie uvedených dôvodov. Vzhľadom na uvedený záver súdu, ktorý má nevyhnutne za procesný následok zamietnutie žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal meritom vecí, sú pritom úplne bez relevancie aj prípadné ďalšie úvahy súdu v tom smere, či a kedy by mohli byť v časti určenia neexistencie pohľadávky z pôžičky naplnené podmienky na vecné prejednanie žaloby, aj keď tu nejde o právny vzťah alebo právo medzi žalobkyňou a žalovanými. Hoci v danom prípade žalobkyňa nepochybne učinila v procese právne kroky k tomu, aby výrok súdneho rozhodnutia z hľadiska účastníkov mohol byť spôsobilým vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzených vzťahov (zmena žaloby, navrhnutie pristúpenia ďalšieho účastníka na strane žalovaných), nebolo možné vzhľadom na vyššie uvedené dôvody v ani jednom z dvoch možných prípadov prijať záver o splnení podmienky naliehavého právneho záujmu (a to aj s osobitným dôrazom na to, že oprávnenou osobou z určenia vlastníckeho práva by tu mala byť strana žalovaného, a teda nie samotná žalobkyňa). Súd zároveň uviedol, že popri uvedených zisteniach a záveroch nebolo možné vyvodiť existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení len na základe ňou uvádzaných dôvodov na jeho preukázania (viď ods. 3 odôvodnenia tohto rozsudku), ktoré sú v uvedených smeroch nepostačujúce (žalobkyňa

neuniesla bremeno tvrdenia ani bremeno dôkazné v tejto otázke), pričom taktiež odpadol vo veci aj ten dôvod podania predmetnej žaloby, ktorý vyplýval z už zrušeného uznesenia tunajšieho súdu o neodkladnom opatrení č. k. 9C/2/2019-33 zo dňa 17.01.2019. Súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu neexistencie a nepreukázania naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) CSP. Záverom súd poznamenal, že všetky ostatné návrhy strán sporu na doplnenie dokazovania už súd nepripustil, pretože buď na ich vykonaní už strany sporu netrvali alebo ich vykonanie nepovažoval za potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností pre rozhodnutie vo veci (súd také dôkazy, napr. tak žalobcom ako aj žalovanými navrhované výsluchy ani nemohol vo veci vykonať, kým definitívne neprijal záver v otázke (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení) a mal za to, že v konečnom dôsledku by len spôsobili predĺžovanie konania a spôsobili by len oddialenie meritórneho rozhodnutia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, pričom dospel k záveru, že žalovaní 1/ až 3/ majú právo na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %, keďže žalovaní 1/ až 3/ boli v tejto sporovej veci úspešní na 100% a neúspešní na 0%, t. j. čistý úspech žalovaných 1/ až 3/ predstavuje 100%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II).

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, pretože neprijal záver o otázke naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a mal za to, že v konečnom dôsledku by dokazovanie spôsobilo predĺžovanie konania a oddialenie meritórneho rozhodnutia. Za nesprávne právne posúdenie považovala záver súdu o tom, že žaloba nie je spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva žalobkyne a záver súdu o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu žalobkyne. Podľa jej názoru súd nevykonaním dôkazov nemohol dostatočne posúdiť odôvodnenosť žaloby, a tak prijať záver o (ne)preukázaní naliehavého právneho záujmu a o neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 28.11.2017. Navrhnuté dôkazy podľa jej názoru dostatočne preukazujú opodstatnenosť žaloby a podporujú jej tvrdenia o naliehavom právnom záujme a o pochybných prevodoch spôsobujúcich neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 28.11.2017. Bez ich vykonania nie je možné prijať jednoznačný záver o platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 28.11.2017 a o naliehavom právnom záujme na požadovanom určení. Odvolateľka nesúhlasila so závermi napadnutého rozhodnutia, že predmetná žaloba nie je prípustným nástrojom na ochranu jej dotknutého práva. Ak by žalobkyňa postupovala tak, ako načrtol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, t. j. najprv požadovala vrátenie daru, vydaný rozsudok by nebol spôsobilý na zápis do katastra nehnuteľností, keďže žalovaný 1/ darovaným spoluvlastníckym podielom nedisponuje a po skončení konania o vrátenie daru bude potrebné viesť ďalšie konanie, v ktorom bude žalobkyňa požadovať vydanie spoluvlastníckeho podielu a logicky posúdenie (ne)platnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 28.11.2017 medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/. Doručenie výzvy na vrátenie daru žalovanému 1/ doručovala na adresu L. X M. B., kde vlastnil byt a mal tam i zapísané sídlo svojej advokátskej kancelárie, keď dôvodne predpokladala, že sa tam zdržuje, nakoľko mu bolo neodkladným opatrením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 12.09.2017, č.k. 8C/9/2017-44 zakázané vstupovať do nehnuteľnosti v H., kde bol prihlásený k trvalému pobytu. Keďže zásielka obsahujúca výzvu na vrátenie daru sa jej ako odosielateľovi nevrátila, je vylúčené, že by sa žalovaný 1/ s výzvou na vrátenie daru neoboznámil, prípadne že by sa zásielka nedostala do sféry jeho dispozície. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR. Hoci po vydaní žaloby došlo k zrušeniu uznesenia, na základe ktorého bola žaloba podaná, žalobkyňa nesúhlasí so záverom súdu o tom, že nepreukázala naliehavý právny záujem. Rovnako nepovažovala za dôvod zamietnutia žaloby skutočnosť, že výsledok tohto konania by mal byť na prospech žalovaného 1/. Uviedla, že žalovaný 1/ prevodom spoluvlastníckeho podielu chcel dostať ju a ich spoločné maloleté deti do situácie ohrozenia ich bytovej otázky, pričom skutočnosť, že otázka bývania žalobkyne a jej detí je ohrozená a toto ohrozenie treba odstrániť, preukazuje i list, ktorý zaslala žalobkyni žalovaná 2/ v závere roku 2019, v ktorom požaduje náhradu za nadužívanie a vyriešenie podielového spoluvlastníctva. Žalovaný 1/ svojím konaním sťažuje život žalobkyni a ich spoločným maloletým deťom a vytvára prekážky, ktoré im znemožňujú viesť riadny život. Žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení, že ona a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností vo H., pretože žalovaná 2/ je zapísaná v katastri nehnuteľností ako podielový spoluvlastník nehnuteľností. Vzhľadom na okolnosti popísané v žalobe jestvujú na strane žalobkyne pochybnosti o tom, komu patrí spoluvlastnícky podiel v súčasnosti zapísaných v katastri nehnuteľností ako vlastníctvo žalovanej 2/.

4. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadrili žalovaní 2/ a 3/, ktorí navrhli napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť a priznať im nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Uviedli, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 16.06.2021 mala opakovane priestor predniesť svoje návrhy na vykonanie dokazovania ohľadom existencie danosti naliehavého právneho záujmu v tejto veci. Táto však nepredniesla žiadne návrhy na vykonanie dôkazov a nepreukázala existenciu naliehavého právneho záujmu. Žalobkyňa navyše neuviedla ohľadom danosti naliehavého právneho záujmu ani svoje skutkové tvrdenia. Poukázali tiež na to, že k dnešnému dňu, ani k obdobiu októbra 2017, neexistoval jediný dôvod na to, aby sa žalobkyňa oprávnene domnievala, že žalovaný 1/ sa nachádza na adrese L. X, B., resp. že na tejto adrese sa nachádza dispozičná sféra jeho vplyvu. Tvrdenia žalobkyne o údajnej povinnosti žalovaného 1/ ako konateľa advokátskej kancelárie preberať zásielky na uvedenej adrese boli žalovanými v priebehu konania vyvrátené. Žalobkyňa do dnešného dňa nepreukázala doručenie výzvy na vrátenie daru žalovanému 1/, a taktiež nepreukázala, s akým výsledkom skončil pokus o odoslanie tejto zásielky na adresu, ktorá nepredstavovala dispozičnú sféru vplyvu žalovaného 1/. Práve podanie žaloby v predmetnej veci jej konaním, v ktorom neexistuje naliehavý právny záujem žalobkyne, keďže výsledok tohto konania by spôsobil v podstate potrebu vedenia ďalších dvoch konaní, čo pripúšťa aj samotná žalobkyňa. Uviedli, že odo dňa nadobudnutia vlastníckeho práva k podielu na nehnuteľnostiach nepodnikli žiadne kroky smerujúce k obmedzeniu užívacieho práva žalobkyne ako podielovej spoluvlastníčky. Žalovaná 2/ adresovala žalobkyni list, ktorým sa chcela informovať o stave nehnuteľnosti za účelom predídania jej znehodnotenia, ako aj za účelom spolupodielania sa na financovaní prípadných opráv a údržby nehnuteľnosti. Tvrdenia žalobkyne o údajnej hrozbe straty bývania a podobné nepodložené domnienky boli vyvrátené už v rámci konania o návrhu žalobkyne na vydanie neodkladného opatrenia, a to v rámci rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, ktorým bolo vyhovené odvolaniu žalovanej 2/ proti uzneseniu okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Uzatvorením kúpnej zmluvy žalovaný 1/ stratil akékoľvek dispozičné právo k týmto nehnuteľnostiam a stratil žalobkyňou tvrdenú možnosť „ovládnut“ nehnuteľnosti. Zdôraznili, že ak žalobkyňa vidí naliehavý právny záujem v prejednávanej veci v súvislosti s otázkou jej bývania, táto otázka je absolútne irelevantná nielen z toho dôvodu, že žalobkyňa je a aj po právoplatnom ukončení konania vo veci samej bude podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1 k celku, ale aj z toho dôvodu, že žalobkyňa je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, bytu č. XXX, D. XX, zapísaný na LV č. XXXX, okres Bratislava V, obec E. – A. N. C., k. ú. C..

5. K vyjadreniu žalovanej 2/ a žalovaného 3/ sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá zotrvala na dôvodoch svojho odvolania. Uviedla, že má záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu, že žalovaný 1/ neplatným právnym úkonom previedol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach, čím si chcel zabezpečiť „stav nemajetnosti“, ktorý dlhodobo účelovo a cielene udržiava. V prípade, ak súd rozhodne o neplatnosti kúpnej zmluvy, môže sa Štátny fond rozvoja bývania domáhať dlžnej sumy proti žalovanému 1/, a to aj v prípadnom exekučnom konaní. Štátny fond rozvoja bývania si uplatňuje voči žalobkyni, žalovanému 1/ a G. C. v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 14C/182/2015 nároky vyplývajúce zo zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 33.193,92 eur, pričom žalovaný 1/ a G. C. boli ručiteľmi poskytnutého úveru. Žalobkyňa a žalovaný 1/ uzatvorili dňa 15.07.2008 zmluvu o hypotekárnom úvere, pričom žalobkyňa sa už od roku 2017 výlučne sama podieľa na splácaní záväzku voči veriteľovi Tatra banke, a. s. Mala za to, že je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy, pretože za súčasného právneho stavu tak, ako vyplýva z evidencie katastra nehnuteľností, sa žalobkyňa nemôže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky ani od žalovaného 1/ a ani od žalovanej 2/, či žalovaného 3/, nakoľko žalovaná 2/ a žalovaný 3/ nie sú zmluvnou stranou zmluvy o hypotekárnom úvere.

6. K vyjadreniu žalobkyne sa písomne vyjadrili žalovaná 2/ a žalovaný 3/, ktorí uviedli, že ide o neprípustné novoty v odvolacom konaní, pričom o predložených dôkazoch a tvrdeniach mala žalobkyňa vedomosť celkom zjavne už v čase podania žaloby.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom predpísané odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby

zopakovania, či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie odvolateľky nie je dôvodné.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17C/5/2019 je určenie, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi v žalobe označených nehnuteľností každý v podiele 1, ako aj určenie, že pohľadávka žalovanej 2/ a žalovaného 3/ z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 16.1.2009 uzavretej žalovaným 1/, žalovanou 2/ a žalovaným 3/ neexistuje.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá a žalovaným 1/, 2/ a 3/ bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

10. Odvolateľka odvolanie odôvodnila tým, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

11. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania, je úlohou a doménou súdu (§ 185 ods. 1 CSP). Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia, a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto spôsobom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a možnej miery zistenia skutkového stavu.

12. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, prečo nepovažoval za potrebné vykonať ďalšie stranami navrhnuté dôkazy, pričom odvolací súd sa s takýmto postupom stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku (bod 12. odôvodnenia).

13. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

14. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisového materiálu a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že uvedené odvolacie dôvody neboli naplnené, keď súd prvej inštancie nevykonanie navrhnutých dôkazov odôvodnil, pričom ich vykonanie nebolo potrebné pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovaných určeníach, a tiež posúdenie existencie/neexistencie naliehavého právneho v zmysle § 137 písm. c) CSP zo strany prvoinštančného súdu je potrebné považovať za správne.

15. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku (posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení), jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia, a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

16. Správnym bol postup súdu prvej inštancie, ktorý sa v prvom rade zaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na požadovaných určeníach v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP.

17. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však

určovací žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/31/2011 a obdobne aj 4Cdo/89/2007).

18. Zmysel zákonnej požiadavky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je možné nájsť v chápaní určovacej žaloby ako prostriedku preventívnej právnej ochrany, ktorej účelom má byť vytvorenie pevného právneho základu pre právne vzťahy strán sporu, odstránenie neistoty v postavení žalobcu a predídenie prípadným budúcim sporom. Pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu je významná i skutočnosť, či žalobcovi nebola poskytnutá iná možnosť ochrany ich práv. Ústavný súd stanovil dve procesné kritéria, ktorých naplnenie vyzdvihuje intenzitu závažnosti veci nad rámec diskrečných oprávnení všeobecných súdov a signalizuje extrémnu úroveň vybočenia z tohto rámca. Prvým z nich je hmotnoprávny i procesný stav konkrétnej veci, za ktorého stranám neostáva nič iné, len aktivovať určovaciu žalobu ako ‚ultimum refugium‘, teda posledné východisko obrany a následnej ochrany svojich práv. Druhým je potom situácia, kedy je účastník vystavený dlhotrvajúcej neistote z hľadiska ochrany svojich práv (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1440/2014).

19. Povinnosťou súdu pri skúmaní naliehavého právneho záujmu je posúdiť, či určovací žalobný návrh je vhodným a správne zvoleným nástrojom ochrany jeho práva, t.j., ak neistotu žalobcu v právnom vzťahu je možné odstrániť navrhovaným určovacím výrokom (tu ide predovšetkým o prípady, kedy určovací výrok vytvorí pevný právny základ vzťahu medzi stranami sporu, ktorým sa predíde prípadným sporom o splnenie povinnosti). Otázku existencie, resp. neexistencie naliehavého právneho záujmu treba posudzovať výlučne s ohľadom na právny záujem žalobcu, záujem žalovaného je pri posudzovaní tejto otázky súdom irelevantný. Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný vtedy, ak by požadované určenie viedlo len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Určovací žaloba je tak neprípustná vtedy, ak rozhodnutie o merite sporu by predstavovalo len rozhodnutie o predbežnej otázke podstatnej pre rozhodnutie iného (žalobcom následne iniciovaného) súdneho sporu (R 47/2020).

20. Súd prvej inštancie posúdil vec s prihliadnutím na vyššie uvedené závery a dospel k správne mu záveru, že tak žaloba o určenie, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ako aj žaloba o určenie neexistencie pohľadávky zo zmluvy o pôžičke nie sú spôsobilými procesnými nástrojmi ochrany práva žalobkyne, nakoľko uvedené určovacie výroky neodstránia neistotu žalobkyne v právnom vzťahu, nevytvoria pevný právny základ vzťahu medzi stranami sporu, pričom sa nepredíde ďalším právnym sporom. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku (body 7., 8., 9. a 10.).

21. Argumentácia žalobkyne v odvolaní týkajúca sa momentu doručenia výzvy na vrátenie daru žalovanému 1/ nemá vplyv na právne posúdenie predmetnej veci (v otázke danosti naliehavého právneho záujmu) a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, keď i v prípade, že by došlo k doručeniu výzvy žalovanému 1/ tak, ako to tvrdí žalobkyňa, nemalo by to vplyv na posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, na čo poukázal i súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 9.). Žalobkyňa sama spochybnila danosť naliehavého právneho záujmu na určení, že spolu so žalovaným 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, keď súčasne tvrdí, že sa platne a účinne dovolala voči žalovanému 1/ vrátenia daru a podľa jej názoru je výlučnou vlastníčkou sporných nehnuteľností. Rovnako naliehavý právny záujem na požadovanom určení nemožno odvodzovať zo správania sa žalovaného 1/, ktorý podľa žalobkyne mal previesť spoluvlastnícky podiel v snahe ohroziť bytovú otázku žalobkyne a detí. I v prípade preukázania tohto tvrdenia žalobkyne by uvedené nemalo vplyv na posúdenie danosti naliehavého právneho záujmu s prihliadnutím na závery obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku, ako aj obsiahnuté vyššie (body 20. a 21.).

22. Skutočnosti a dôkazy uvádzané žalobkyňou vo vyjadrení zo dňa 17.1.2022 (č.l. 835-836) odvolací súd považoval za novoty, pričom nič nebránilo žalobkyňu uplatniť ich už v konaní pred súdom prvej inštancie, preto na ne odvolací súd nemohol prihliadnúť (§ 366 písm. d/ CSP).

23. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú

jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, s ktorou sa už vypořiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, ako i v časti nároku na náhradu trov konania, keď súd správne o tomto nároku rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu voči v spore neúspešnej žalobkyni, podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v celom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).